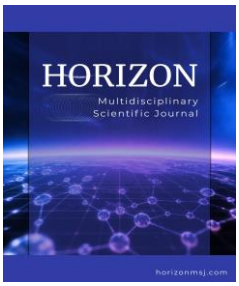
Horizon Multidisciplinary Scientific Journal
Journal homepage: https://horizonmsj.com/
ISSN 3135-4890
E-ISSN 3135-4904

Research Paper

İNGİLİS DİLİNİN ÖYRƏNİLMƏSİNDƏ İNFORMASİYA TEXNOLOGİYALARININ ROLU

Kəmalə Hüseynova

https://orcid.org/0009-0005-6776-6881

Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci, Naxçıvan, Azərbaycan

Article history
Received: 25.10.2026
Revised: 04.11.2026
Accepted: 15.11.2026

*Corresponding Author: Kəmalə Hüseynova, Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci, Naxçıvan, Azərbaycan
Email: huseynovak85@gmail.com

Xülasə
Müasir dövrdə informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı təhsil sisteminin bütün sahələrində, xüsusilə xarici dillərin tədrisi və öyrənilməsi prosesində əhəmiyyətli dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Rəqəmsallaşmanın geniş vüsət alması ənənəvi təlim metodlarının təkmilləşdirilməsini, yeni pedaqoji yanaşmaların tətbiqini və öyrənmə prosesinin daha çevik, interaktiv və səmərəli təşkilini zəruri etmişdir. Bu baxımdan informasiya texnologiyaları xarici dillərin mənimsənilməsində yalnız əlavə tədris vasitəsi kimi deyil, həm də təhsil prosesinin məzmununu, təşkilati prinsiplərini və metodoloji əsaslarını dəyişdirən mühüm amil kimi çıxış edir. Məqalədə informasiya texnologiyalarının xarici dillərin öyrənilməsinə təsiri, müasir təhsil sisteminə gətirdiyi yeniliklər, yaratdığı imkanlar, üstünlüklər və mövcud problemlər kompleks şəkildə araşdırılır. Tədqiqatda ilk növbədə rəqəmsal təhsil platformalarının xarici dil öyrənmə prosesindəki funksional əhəmiyyəti təhlil edilir. Bu platformalar öyrənənlərin bilik səviyyəsinə, fərdi ehtiyaclarına, maraqlarına və öyrənmə sürətinə uyğun tədris materiallarının təqdim edilməsinə imkan yaradır. Fərdiləşdirilmiş öyrənmə yanaşması vasitəsilə hər bir tələbə öz bilik və bacarıqlarına uyğun tapşırıqlar yerinə yetirə, mənimsədiyi materialları təkrar edə və mövcud bilik boşluqlarını müəyyənləşdirə bilir. Elektron tədris sistemləri, onlayn lüğətlər, dil öyrənmə proqramları və interaktiv təlim platformaları söz ehtiyatının zənginləşdirilməsi, qrammatik biliklərin möhkəmləndirilməsi, dinləmə, danışıq, oxu və yazı bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi baxımından geniş imkanlar təqdim edir. Məqalədə interaktiv tədris metodlarının xarici dil öyrənənlərin motivasiyasına, diqqətinə və yaddaş proseslərinə təsiri də xüsusi olaraq nəzərdən keçirilir. Elektron testlər, oyunlaşdırılmış tapşırıqlar, virtual dialoqlar, simulyasiyalar və interaktiv çalışmalar tədris prosesində tələbələrin fəallığını artırır, onların müstəqil öyrənmə vərdişlərinin formalaşmasına şərait yaradır. Bu metodlar nəzəri biliklərin praktiki fəaliyyətlə əlaqələndirilməsini təmin etməklə öyrənilən dil materialının daha yaxşı mənimsənilməsinə və uzunmüddətli yaddaşda möhkəmlənməsinə kömək edir. Eyni zamanda dərhal geribildirim əldə etmək imkanı öyrənənlərə buraxdıqları səhvləri vaxtında müəyyənləşdirmək və aradan qaldırmaq şəraiti yaradır.

Açar sözlər: *informasiya texnologiyaları, rəqəmsal təhsil, süni intellekt, virtual sinif, mobil öyrənmə, interaktiv metodlar, multimedia tədrisi, adaptiv öyrənmə, rəqəmsal pedaqogika*

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

Horizon Multidisciplinary Scientific Journal 2026, Volume 1 (8): page 54-62
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

GİRİŞ

Qloballaşma proseslərinin sürətləndiyi XXI əsrdə xarici dillərin mənimsənilməsi həm fərdi inkişafın, həm də peşəkar rəqabət qabiliyyətinin əsas göstəricilərindən birinə çevrilmişdir. Beynəlxalq əməkdaşlığın genişlənməsi, elmi tədqiqatların çoxdilli mühitdə aparılması, qlobal informasiya məkanında bilik mübadiləsinin intensivləşməsi müasir insanın müxtəlif dillərdə səlis ünsiyyət qurmaq bacarığını zəruri edir. Xarici dil bilikləri artıq yalnız kommunikativ ehtiyacların deyil, həm də iqtisadi, akademik və mədəni inteqrasiyanın ayrılmaz tərkib hissəsi kimi qiymətləndirilir. Bu tələbatın fonunda informasiya texnologiyaları tədris prosesinin fəlsəfəsini köklü şəkildə yenidən formalaşdırmışdır. Rəqəmsal platformalar, süni intellekt əsaslı öyrənmə sistemləri, virtual siniflər və mobil tətbiqlər xarici dil öyrənməsini daha çevik, interaktiv, multimedia əsaslı və fasiləsiz prosesə çevirir. informasiya texnologiyalarının yaratdığı yeni pedaqoji mühitdə öyrənənlər artıq yalnız passiv bilik qəbul edən subyekt deyil, öz öyrənmə trayektoriyasını formalaşdıran aktiv iştirakçılardır.

Müasir rəqəmsal ekosistem fərdi öyrənmə tələblərinə uyğunlaşdırılmış məzmun, real kommunikasiya mühitini simulyasiya edən interaktiv tapşırıqlar, dinləmə-danışıq-oxu-yazı bacarıqlarını inteqrativ şəkildə inkişaf etdirən çoxkanallı resurslar təqdim edir. Bu isə ənənəvi metodların sərhədlərini genişləndirərək dil öyrənməsini daha motivasiyaedici, səmərəli və nəticəyönlü edir. Nəticə etibarilə informasiya texnologiyaları xarici dillərin öyrənilməsində təkcə əlavə vasitə deyil, təlimin keyfiyyətini, öyrənənin motivasiyasını və nailiyyət səviyyəsini artıran strateji komponent kimi çıxış edir [1].

İnformasiya texnologiyalarının dil öyrənməsinə təsirinin əsas istiqamətləri: İKT sahəsində baş verən texnoloji yeniliklər xarici dillərin öyrənilməsinə yanaşmanı əsaslı şəkildə dəyişərək bu prosesi daha sistemli, fərdiləşdirilmiş və gerçək kommunikasiya mühitini əks etdirən formatda qurmağa imkan vermişdir. Bu yeni rəqəmsal tədris modeli üç əsas sütun üzərində formalaşır: fərdiləşdirilmiş tədris, interaktiv motivasiyaedici mühit və geniş qlobal ünsiyyət imkanları. Bu elementlər birlikdə ənənəvi tədrisin sərhədlərini genişləndirir, dil öyrənilməsində daha çevik və tələbəyönümlü yanaşmanı mümkün edir. Rəqəmsal tədris platformaları xarici dil öyrənənlərin fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq tam adaptiv öyrənmə mühiti yaradır. Bu sistemlər istifadəçinin bilik səviyyəsini, mətnlə işləmə sürətini, tapşırıq nəticələrini və maraq istiqamətlərini avtomatik analiz edir. Süni intellekt əsaslı alqoritmlər öyrənənin zəif tərəflərim müəyyənləşdirir, təkrarlama intervallarını optimallaşdınr və hər bir istifadəçi üçün xüsusi seçilmiş tapşırıqlar hazırlayır. Beləliklə, ənənəvi təhsildə üstünlük təşkil edən "vahid proqram" yanaşması aradan qalxır, hər bir öyrənən üçün fərdi inkişaf trayektoriyası

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

formalaşır. Bu, öyrənmə prosesinin səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, öyrənənin özünüidarəetmə bacarıqlarını və məsuliyyət hissini də gücləndirir [2].

İnformasiya texnologiyalarının ən mühüm üstünlüklərindən biri öyrənməni monoton prosesdən çıxararaq onu daha dinamik, emosional və cəlbedici formaya salmasıdır. Multimedia əsaslı resurslar - videodərslər, səsli mətnlər, interaktiv animasiyalar və vizual illüstrasiyalar - dilin qavranmasını asanlaşdırır, müxtəlif öyrənmə tipinə malik şəxslər üçün əlverişli öyrənmə mühiti yaradır. Eyni zamanda oyunlaşdırma (gamification) elementləri - gündəlik hədəflər, mükafat xalları, səviyyə yüksəltmə mexanizmləri, lider cədvəlləri - öyrənənlərdə daxili motivasiyanı gücləndirir, rəqabət ruhu yaradır və davamlı öyrənməyə təşviq edir. Pedaqoji və psixoloji tədqiqatlara əsasən, interaktiv və oyunlaşdırılmış tədris mühiti yaddaş prosesini 40-60% artırır, öyrənənin emosional iştirak səviyyəsini yüksəldir və dilin praktik tətbiqinə marağı daha da gücləndirir. Bu metodun xüsusilə gənc nəsil arasında yüksək nəticə verməsi təsadüfi deyil [3]. Rəqəmsal texnologiyalar xarici dil öyrənənlərə dünyanın müxtəlif bölgələrindəki real dil mühitinə asan çıxış imkanı yaradır ki, bu da öyrənmə prosesinin təbii və praktik şəkildə təşkili baxımından əvəzsizdir. İnternet vasitəsilə öyrənənlər beynəlxalq forumlara, xarici dilli xəbər resurslarına, elektron kitabxanalara, dil mübadiləsi saytlarına və sosial şəbəkə qruplarına sərbəst şəkildə qoşula bilirlər. Bu resurslar dilin canlı, gündəlik istifadəsi ilə tanış olmağa şərait yaradır [4].Videokonfrans platformaları (Zoom, MS Teams, Google Meet və s.) isə real vaxtda dialoq və müzakirələr aparmağa imkan verərək danışıq, tələffüz və dinləyib-anlama bacarıqlarını təbii şəkildə inkişaf etdirir. Belə imkanlar ənənəvi tədrisdə mümkün olmayan "immersiya" - yəni dil mühitinə tam daxilolma - təcrübəsini qismən kompensasiya edir. Öyrənənlər ana dili ingilis, rus, fransız, türk və digər dillər olan şəxslərlə birbaşa kommunikasiya quraraq dilin canlı mətnlərdə və gündəlik situasiyalarda tətbiqinə yiyələnirlər. Onlayn resurslar və rəqəmsal tədris mühitləri: Müasir tədris müəssisələri artıq Moodle, Google Classroom, Edmodo kimi rəqəmsal platformalardan geniş şəkildə istifadə edərək tədris prosesini daha çevik, sistemli və nəzarət oluna bilən formaya gətiriblər. Bu platformalar dərs materiallarının strukturlaşdırılmasını, tapşırıqların avtomatik qiymətləndirilməsini, davamiyyətin və öyrənmə nəticələrinin izlənməsini, həmçinin müəllim-tələbə qarşılıqlı əlaqəsinin gücləndirilməsini təmin edir. Bu funksiyalar tədris idarəçiliyini asanlaşdırmaqla yanaşı, müəllimlərin fərdi tələbə göstəricilərini daha dəqiq təhlil etməsinə və dərs prosesini məqsədyönlü planlaşdırmasına şərait yaradır. Virtual sinif modeli distant və hibrid tədris formatları üçün ideal infrastruktur təqdim edir və tədris prosesinin fasiləsizliyini təmin edir [5].

Rəqəmsal tədrisin ən əhəmiyyətli istiqamətlərindən biri mobil öyrənmə (m-learning) konsepsiyasıdır. Mobil tətbiqlər, kiçik öyrənmə modulları, qısa tapşırıqlar və səsli nümunələrdən ibarət mikroöyrənmə yanaşması, öyrənənlərin istənilən vaxt və istənilən yerdə dil bacarıqlarını

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

inkişaf etdirməsinə imkan yaradır [5]. Bu çeviklik müasir insanın sürətli həyat ritminə uyğunlaşdırılmış tədris modelinin formalaşmasına şərait yaradır, dil öyrənməsini gündəlik fəaliyyətlərin təbii hissəsinə çevirir. İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi xarici dil öyrənməsində bir sıra mühüm üstünlüklər qazandırır. Effektivlik öyrənənə qısa vaxtda daha çox məzmunu mənimsəmək imkanı verir. Əlçatanlıq coğrafi və fiziki məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması ilə nəticələnir və hər kəs üçün bərabər təhsil imkanları yaradır. Sürətli geribildirim sistemi tədrisdə operativ nəzarəti təmin edir, səhvlərin dərhal düzəldilməsinə şərait yaradır. Çoxkanallı öyrənmə vizual, eşitmə və kinestetik stimulların eyni zamanda istifadəsi ilə nitqin daha möhkəm qavranmasını dəstəkləyir. Davamlılıq bulud texnologiyaları vasitəsilə məlumatların daimi qorunması və hər yerdən əldə olunması ilə təmin edilir. İnklüzivlik isə müxtəlif yaş qrupları və fərqli qabiliyyət səviyyəsinə malik şəxslərin rəqəmsal öyrənmədən bərabər şəkildə yararlanmasını mümkün edir. Bununla yanaşı, İT əsaslı dil tədrisi müəyyən çətinliklərlə də üzləşir. İlk növbədə, bəzi bölgələrdə texniki avadanlıqların çatışmazlığı və internetə çıxış bərabərsizliyi rəqəmsal tədrisin tam tətbiqini ləngidir. Rəqəmsal savadlılıq səviyyəsinin qeyri-bərabərliyi də öyrənənlərin texnologiyadan effektiv istifadə etməsinə mane ola bilər. Digər tərəfdən, rəqəmsal mühitdə öyrənənlərdə motivasiya səviyyəsinin uzun müddət qorunması və diqqətin yayındırıcı faktorlar qarşısında sabit saxlanması problem yarada bilir. Bundan əlavə, müəllimlərin yeni texnologiyalara adaptasiya ehtiyacı, metodik yanaşmaların yenilənməsi və rəqəmsal pedaqogikanın mənimsənilməsi mühüm məsələlərdən biri olaraq qalır [6]. Bu çətinliklərə baxmayaraq, rəqəmsal texnologiyaların xarici dil tədrisində yaratdığı imkanlar onların tətbiqinin müasir təhsil sistemində zəruri və qaçılmaz olduğunu göstərir. Effektiv strategiyalar, texnoloji infrastrukturun gücləndirilməsi və müəllimlərin rəqəmsal bacarıqlarının artırılması ilə bu problemlərin aradan qaldırılması mümkündür [6].

MATERİAL VƏ METODLAR

Tədqiqatın metodoloji əsasını xarici dillərin öyrənilməsi prosesində informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin nəzəri və praktiki aspektlərinin öyrənilməsi, mövcud elmi yanaşmaların müqayisəli təhlili və rəqəmsal tədris vasitələrinin funksional imkanlarının qiymətləndirilməsi təşkil edir. Araşdırma zamanı müasir təhsil mühitində rəqəmsal texnologiyaların xarici dil tədrisinin məzmununa, təşkilinə, öyrənənlərin motivasiyasına və dil bacarıqlarının inkişafına təsirinin müəyyənləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Tədqiqatın əsas məqsədinə uyğun olaraq informasiya texnologiyalarının xarici dil öyrənmə prosesində yaratdığı imkanlar, üstünlüklər, tətbiq xüsusiyyətləri və qarşıya çıxan problemlər sistemli şəkildə araşdırılmışdır.

Tədqiqatın informasiya bazasını xarici dillərin tədrisi, rəqəmsal pedaqogika, elektron təhsil və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində aparılmış elmi araşdırmalar, müasir pedaqoji

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

ədəbiyyat, elmi məqalələr, metodik materiallar və elektron təhsil resursları təşkil edir. Eyni zamanda Moodle, Google Classroom, Edmodo kimi elektron tədris platformalarının, Zoom, Microsoft Teams və Google Meet kimi videokonfrans vasitələrinin, eləcə də mobil dilöyrənmə tətbiqlərinin funksional xüsusiyyətləri araşdırmanın materialları kimi nəzərdən keçirilmişdir. Süni intellekt əsaslı dil öyrənmə sistemləri, avtomatik tərcümə proqramları, nitqin tanınması texnologiyaları və interaktiv öyrənmə alətləri də təhlilə cəlb edilmişdir. Bu resursların seçilməsi onların xarici dil öyrənilməsində fərdiləşdirilmiş təlim, operativ geribildirim, kommunikativ bacarıqların inkişafı və öyrənmə prosesinin əlçatanlığının təmin edilməsindəki rolunu müəyyənləşdirmək məqsədi daşımışdır.

Araşdırma prosesində ilk növbədə nəzəri təhlil metodundan istifadə edilmişdir. Bu metod vasitəsilə informasiya texnologiyalarının xarici dil tədrisinə inteqrasiyası ilə bağlı elmi-pedaqoji yanaşmalar, rəqəmsal təlim modelləri və müasir dilöyrənmə konsepsiyaları öyrənilmişdir. Müxtəlif müəlliflərin elmi mövqeləri və tədqiqat nəticələri əsasında rəqəmsal texnologiyaların tədris prosesindəki yeri və əhəmiyyəti müəyyənləşdirilmişdir. Müqayisəli təhlil metodu ənənəvi və texnologiya əsaslı tədris yanaşmalarının xüsusiyyətlərini qarşılaşdırmaq, onların üstün və məhdud tərəflərini aşkar etmək üçün tətbiq olunmuşdur. Müqayisə zamanı öyrənmə mühitinin təşkili, müəllim və tələbə münasibətləri, tədris materiallarının təqdim edilməsi, qiymətləndirmə imkanları və fərdi öyrənmə tempinin nəzərə alınması kimi meyarlar əsas götürülmüşdür. Tədqiqatda sistemli yanaşma metodundan da istifadə edilmişdir. Bu yanaşma informasiya texnologiyalarının xarici dil öyrənilməsinə təsirini ayrı-ayrı texniki vasitələr çərçivəsində deyil, qarşılıqlı əlaqədə olan pedaqoji, psixoloji və texnoloji amillərin məcmusu kimi qiymətləndirməyə imkan vermişdir. Bu baxımdan rəqəmsal platformalar, interaktiv tədris metodları, multimedia resursları, süni intellekt və virtual kommunikasiya vasitələri vahid tədris sisteminin əlaqəli komponentləri kimi araşdırılmışdır.

Təhlil zamanı funksional qiymətləndirmə metodundan da istifadə olunmuş, seçilmiş rəqəmsal vasitələrin tədris baxımından imkanları onların təqdim etdiyi xidmətlər və öyrənmə fəaliyyətləri əsasında nəzərdən keçirilmişdir. Xüsusilə fərdiləşdirilmiş tapşırıqların hazırlanması, səhvlərin avtomatik müəyyənləşdirilməsi, tələffüzün yoxlanılması, interaktiv dialoqların təşkili, öyrənmə nəticələrinin izlənilməsi və multimedia materiallarından istifadə imkanları qiymətləndirilmişdir.

NƏTİCƏLƏRİN MÜZAKİRƏSİ

İnformasiya texnologiyalarının xarici dillərin öyrənilməsi prosesinə inteqrasiyası müasir təhsil sistemində baş verən əsas dəyişikliklərdən biri kimi qiymətləndirilir. Aparılan nəzəri və analitik araşdırmalar göstərir ki, rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi ənənəvi dil tədrisinin imkanlarını genişləndirir, öyrənmə prosesinin təşkilində yeni yanaşmaların formalaşmasına şərait yaradır və tədrisin daha çox öyrənənlərin fərdi ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmasını təmin edir. Bu dəyişikliklər

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

yalnız tədris materiallarının elektron formada təqdim edilməsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda müəllim və tələbə arasında qarşılıqlı əlaqənin, biliklərin mənimsənilməsi mexanizmlərinin və öyrənmə nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsullarının yenilənməsini əhatə edir.

Araşdırmanın nəticələri göstərir ki, rəqəmsal təhsil platformalarının ən mühüm üstünlüklərindən biri fərdiləşdirilmiş öyrənmə imkanlarının yaradılmasıdır. Ənənəvi tədris prosesində eyni proqram və tapşırıqların müxtəlif bilik səviyyəsinə malik tələbələrə təqdim edilməsi müəyyən çətinliklər yarada bilər. Rəqəmsal platformalar isə öyrənənlərin fərdi hazırlıq səviyyəsinə, mənimsəmə sürətinə və tapşırıqların yerinə yetirilməsi nəticələrinə uyğun tədris materialları təqdim etməyə imkan verir. Bu xüsusiyyət xüsusilə xarici dilin qrammatik quruluşunun mənimsənilməsi, söz ehtiyatının artırılması və nitq bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi baxımından əhəmiyyətlidir. Beləliklə, rəqəmsal texnologiyalar tədris prosesində fərdi yanaşmanın gücləndirilməsinə və öyrənənlərin müstəqil fəaliyyətinin genişləndirilməsinə xidmət edir.

İnteraktiv təlim metodlarının tətbiqi də xarici dil öyrənilməsinin səmərəliliyinə təsir göstərən mühüm amillərdən biridir. Elektron testlər, oyunlaşdırılmış tapşırıqlar, virtual dialoqlar və interaktiv çalışmalar tələbələrin dərs prosesində fəal iştirakını təmin edir. Bu vasitələr öyrənilən materialın yalnız nəzəri səviyyədə mənimsənilməsi ilə kifayətlənməyərək onun praktik tətbiqinə də şərait yaradır. Xüsusilə oyunlaşdırma elementləri öyrənənlərdə marağın və davamlı iştirak motivasiyasının formalaşmasına kömək edir. Bununla belə, interaktiv vasitələrin effektivliyi onların düzgün seçilməsindən, tədris məqsədlərinə uyğunlaşdırılmasından və müəllim tərəfindən metodiki cəhətdən əsaslandırılmış şəkildə tətbiqindən asılıdır. Texnologiyanın özlüyündə mövcudluğu yüksək təlim nəticələrinə zəmanət vermir.

Mobil tətbiqlərin və mikroöyrənmə yanaşmasının tətbiqi də müasir xarici dil tədrisinin çevikliyini artırır. Qısa müddətli tapşırıqlar, gündəlik söz ehtiyatının təkrarı, audio məşqlər və interaktiv çalışmalar dil öyrənməsini gündəlik fəaliyyətin bir hissəsinə çevirir. Bu yanaşma tələbələrə auditoriyadan kənarda da müstəqil şəkildə məşğul olmaq imkanı verir. Bununla yanaşı, mobil tətbiqlərdən istifadə zamanı öyrənmə fəaliyyətinin sistemli təşkili, müntəzəm təkrarların aparılması və əldə olunan biliklərin real ünsiyyət şəraitində tətbiqi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Əks halda, ayrı-ayrı tapşırıqların yerinə yetirilməsi dil bacarıqlarının kompleks inkişafı üçün kifayət etməyə bilər.

Tədqiqat çərçivəsində müəyyən edilən digər mühüm məsələ rəqəmsal təhsilin əlçatanlığı və inklüzivlik imkanları ilə bağlıdır. Elektron resurslar fiziki məkan və zaman məhdudiyyətlərini azaltmaqla müxtəlif yaş qruplarına və fərqli təhsil ehtiyaclarına malik şəxslərin xarici dil öyrənməsinə şərait yaradır. Bununla belə, texniki imkanların və internetə çıxış səviyyəsinin bütün öyrənənlər üçün eyni olmaması rəqəmsal təhsildə bərabər imkanların təmin edilməsini çətinləşdirir. Rəqəmsal

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

savadlılığın aşağı olması, texniki vasitələrin çatışmazlığı və müəllimlərin müvafiq metodiki hazırlığının yetərli olmaması texnologiyaların tətbiqinin səmərəliliyini məhdudlaşdıra bilər.

NƏTİCƏ

İnformasiya texnologiyalarının xarici dillərin öyrənilməsinə təsiri müasir təhsilin ən sürətlə inkişaf edən və strateji baxımdan ən əhəmiyyətli istiqamətlərindən birini təşkil edir. Rəqəmsal mühitin yaratdığı imkanlar dil öyrənmə prosesini daha çevik, daha əlçatan və daha motivasiyaedici etməkdədir. Xüsusilə fərdiləşdirilmiş tədris modelləri, interaktiv multimedia resursları, oyunlaşdırma yanaşmaları, mobil tətbiqlər və süni intellekt əsaslı dillə işləmə alətləri öyrənənin bilik səviyyəsini, maraqlarını və öyrənmə tempini diqqət mərkəzində saxlayaraq fərdi inkişaf trayektoriyasının formalaşmasına yardım edir. Bu isə ənənəvi təhsil strukturunda bəzən mümkün olmayan adaptiv və tələbəyönümlü yanaşmanın tam şəkildə həyata keçirilməsinə şərait yaradır. Rəqəmsal platformalar dil öyrənmə prosesini demokratikləşdirərək istənilən yaş, sosial status və coğrafi məkana malik fərdlərə bərabər təhsil imkanları təqdim edir. Eyni zamanda real dil mühitinə çıxış imkanı beynəlxalq kommunikasiya bacarıqlarının inkişafını sürətləndirir, mədəniyyətlərarası ünsiyyətin keyfiyyətini artırır və qlobal informasiya mübadiləsində aktiv iştirak üçün zəruri dil kompetensiyalarının formalaşmasını təmin edir. Bu cür imkanlar xarici dil öyrənməsini təkcə təhsil prosesinin bir elementi deyil, həm də şəxsi inkişafın ayrılmaz hissəsinə çevirir. İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi həm də müəllimlərin fəaliyyətini yenidən formalaşdıraraq onları yeni pedaqoji yanaşmalar, rəqəmsal metodlar və innovativ qiymətləndirmə sistemləri ilə işləməyə təşviq edir. Rəqəmsal tədris resursları müəllimlərin dərs yükünü azaldır, daha səmərəli izləmə və qiymətləndirmə imkanı yaradır, tədris prosesinin keyfiyyətini yüksəldir. Bununla belə, rəqəmsal öyrənmənin geniş imkanları ilə yanaşı, texniki avadanlıqlara çıxış, internet əlaqəsinin sabitliyi, rəqəmsal savadlılıq və motivasiyanın davamlılığı kimi məsələlər hələ də diqqət tələb edir. Bu çətinliklərin aradan qaldırılması üçün infrastrukturun gücləndirilməsi, müəllim və tələbələr üçün rəqəmsal bacarıqlar üzrə təlimlərin təşkili, texnoloji imkanların genişləndirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ümumilikdə apanlan təhlillər göstərir ki, informasiya texnologiyalarının effektiv və məqsədyönlü tətbiqi həm fərdi inkişaf, həm də cəmiyyətin ümumi təhsil strategiyası baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. İnnovativ rəqəmsal alətlərin xarici dil tədrisinə inteqrasiyası gələcək təhsil modelinin əsasını təşkil edir və qlobal rəqabətə davamlı insan kapitalının formalaşmasına mühüm töhfə verir.

ƏDƏBİYYATLAR

1. Məmmədova G.S. (2023). “Təhsildə informasiya kommunikasiya texnologiyaları” Azərbaycan Respublikasının Təhsil institutunun Elmi əsərləri, Cild 90, № 3.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

2. İbrahimli N. (2025). Dil tədrisində istifadə olunan ən son informasiyalar
3. Muradlı TH. (2021). İngilis dilininin tədrisində "Oyunlaşdırma". Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstilunun Elmi əsərləri, Cild 88, N»6.
4. Hacıyeva S. (2021). "Xarici dilin tədrisi prosesində ikt-nin rolunun müxtəlif aspektlərdən təhlili". İPƏK YOLU, №.3, s.90-100
5. Qarasova Y.M. (2021). "Rəqəm sal Cəm iyyət və İngilis dilinin Tədrisi Xüsusiyyətləri". Xarici Dillərin Tədrisi Metodikasi. Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, Cild 88, № 4.
6. Cəfərova E.S., Rəhimova L.K. (2023). "Təhsil sahəsində müasir informasiya texnologiyaları: imkanlar və perspektivlər" Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, Cild 90, № 4.

ABSTRACT

THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN LEARNING ENGLISH

Kamala Huseynova

Nakhchivan State Technical College under Nakhchivan State University, Nakhchivan, Azerbaijan

In the modern era, the rapid development of information and communication technologies has brought about significant changes across all sectors of the education system, particularly in the teaching and learning of foreign languages. The widespread expansion of digitalization has necessitated the refinement of traditional teaching methods, the implementation of new pedagogical approaches, and the organization of the learning process in a more flexible, interactive, and efficient manner. In this context, information technologies serve not merely as supplementary teaching tools for foreign language acquisition, but as a crucial factor that transforms the content, organizational principles, and methodological foundations of the educational process. This article provides a comprehensive examination of the impact of information technologies on foreign language learning, the innovations they introduce to the modern educational system, the opportunities and advantages they create, and the challenges that persist. The study primarily analyzes the functional significance of digital educational platforms within the process of learning foreign languages. These platforms enable the delivery of instructional materials tailored to learners' knowledge levels, individual needs, interests, and pace of learning. Through a personalized learning approach, each student can complete tasks suited to their specific knowledge and skills, review previously mastered material, and identify existing gaps in their understanding. E-learning systems, online dictionaries, language-learning

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.24249509

software, and interactive educational platforms offer extensive opportunities for enriching vocabulary, reinforcing grammatical knowledge, and developing listening, speaking, reading, and writing skills. The article also specifically examines the impact of interactive teaching methods on the motivation, attention, and memory processes of foreign language learners. Electronic tests, gamified tasks, virtual dialogues, simulations, and interactive exercises enhance student engagement during the learning process and foster the development of independent learning habits. By linking theoretical knowledge with practical activity, these methods facilitate a better grasp of the language material being studied and help consolidate it within long-term memory. Furthermore, the opportunity for immediate feedback enables learners to identify and correct their mistakes in a timely manner.

Keywords: *information technologies, digital education, artificial intelligence, virtual classroom, mobile learning, interactive methods, multimedia instruction, adaptive learning, digital pedagogy*

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license